

Periodisk emneevaluering av SG02100 våren 2019

Per Gunnar Røe (emneansvarlig), 22.11.2019

Informasjon om emnet

Dette er et introduksjonsemne som retter søkelyset mot byer som bosted og arbeidssted, som knutepunkt og som arena for mangesidige aktiviteter. Studentene blir introdusert for mange ulike sider ved byer og byutvikling, men det fokuseres spesielt på noen temaer. For det første presenteres teorier og empirisk kunnskap om byenes rolle i samfunnsutviklingen, både historisk og i dag. Byenes økonomiske, sosiale, kulturelle betydning er et viktig tema i dette emnet. For det andre belyses virkninger av sosiale, kulturelle og økonomiske endringer, for eksempel befolkningsutvikling, økonomisk ulikhet, segregasjon, flytting, arbeidsreiser og 'elektronisk mobilitet'. Et annet hovedtema er byenes sosiale og kulturelle karakter. Her presenteres kunnskap om persepsjon (som "mental maps"), atferd, livsmønstre og levekår i byer. Dessuten kommer vi inn på menneskelige kulturers betydning for byers utvikling, og betydningen av forestillinger og representasjoner om byen for menneskers handlinger og valg, for eksempel når det gjelder flytting. Et tredje hovedtema i kurset er byplanlegging og bypolitikk. Vi går særlig inn på tre temaer: bærekraftig byutvikling (både miljømessig og sosial bærekraft), utvikling av entreprenørpolitikk (det vil si i hovedsak kritisk litteratur som omhandler politikk for å fremme byenes konkurransekraft) og moderne byplanlegging (hvordan synet på byplanlegging har endret seg, og hva som er de viktigste utfordringene i dag).

I dette emnet bruker vi ofte Oslo som eksempel der det er relevant, men mye av undervisningen og pensumlitteraturen behandler byutvikling som et internasjonalt fenomen, inkludert utviklingen i byer i det globale sør.

Læringsmålene:

- Å kjenne til, og kunne forklare, sentrale begreper innen byenes geografi.
- Å kunne presentere teorier og empirisk kunnskap om byenes strategiske rolle i økonomien, særlig europeiske byer.
- Å kunne forklare hvordan sosial, økonomisk og teknologisk endring berører befolkningsutvikling, økonomisk ulikhet og segregasjon, flytting, arbeidsreiser og 'elektronisk mobilitet'.
- Å kjenne til hvordan byene påvirker menneskers tankegang, atferd og livsmønstre.
- Å kjenne til særtrekk ved byenes levekår.
- Å kjenne til betydningen av menneskers forestillinger og kultur for byers utvikling. kjenne til de viktigste modellene for bærekraftig byutvikling.
- Å kunne forklare utviklingen av 'entreprenørpolitikk'.

Ferdighetsmålene:

- Å lære å skrive en selvstendig akademisk tekst
- Å kunne presentere og kommentere skriftlig arbeid i seminarundervisning gjennom bruk av e-læringsverktøyet Canvas
- Å øve på kritisk tenkning rundt det stoffet du skal tilegne deg, blant annet ved skriving av individuell oppgave og ved kommentering av andre studenters oppgaver
- Å kunne grunnleggende kildehenvisningsteknikker og hvordan man lager en litteraturliste.

Undervisningen våren 2019 har bestått av 12 forelesninger (hver på 2 ganger 45 min.), 8 seminarsamlinger (2 ganger 45 min.) og to plenumsseminarer (2 ganger 45 min.).

Disse *forelesningene* er holdt:

1. Introduksjon om byer og byutvikling (v. Per Gunnar Røe)
2. Byvekst og urbanisering (v. Terje Wessel)
3. Byers sosiale strukturer (v. Michael Gentile)
4. Byers økonomi (v. Terje Wessel)
5. Byers kulturer og representasjoner (v. Per Gunnar Røe)
6. Den moderne byplanleggingens opprinnelse og utvikling (v. Per Gunnar Røe)
7. Byplanleggingens systemer og prosesser (v. Per Gunnar Røe)
8. Byutvikling i det globale sør (v. Marcin Sliwa)
9. Bærekraftig byutvikling og transport (v. Per Gunnar Røe)
10. Bolig, nabolag, boligmarked og flytting (v. Lena Turner)
11. Byer som kontekst for sosiale prosesser (v. Tone Huse og Per Gunnar Røe)

Det ble arrangert to *seminarer* med hele studentgruppa:

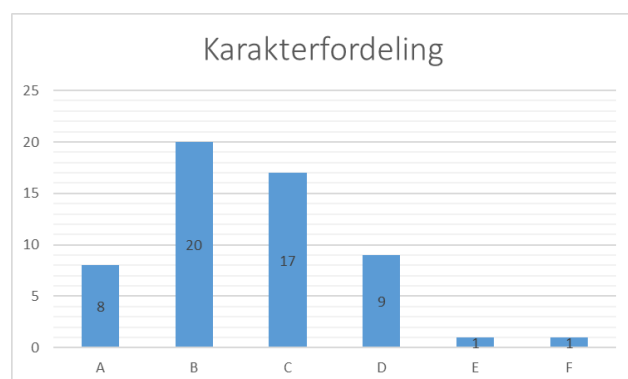
1. "Samfunnsgeografiens og samfunnsgeografenes rolle i byplanleggingen", en paneldiskusjon med følgende innledere: Iselin Hewitt (Oslo kommune, Plan- og bygningsetaten), Vidar Valvik (Oslo kommune, Bymiljøetaten) og Pål Erik Olsen (a-lab arkitekter).
2. Spørretime og eksamensseminar, med en gjennomgang av temaer som var meldt inn på forhånd via Canvas

Seminarene, der studentene var inndelt i tre grupper, ble ledet av masterstudent Ellinor Anderson og PhD-stipendiat Mari Hjortset. Seminarundervisningen dekket hovedtemaene i forelesningene og pensum, og fokuserte på sentrale begreper oppgitt av foreleserne. Det var obligatorisk å skrive en seminaroppgave (en gruppeoppgave) som studentene presenterte muntlig i seminarene. Dessuten måtte alle være opponert på en annen gruppes oppgave. I tillegg til disse aktivitetene, gjennomgikk seminarlederne tidligere eksamensoppgaver.

Eksamensformen var en 5-timers skoleeksamen, utført i det digitale eksamenssystemet Inspera. Eksamen bestod av tre deler:

- Flervalgsoppgaver: 20 spørsmål, som telte 20%
- Kortsvarsoppgaver, eller begrepsforklaringer (maks. 200 ord): 6 oppgaver der 3 skulle besvares, som telte 30%
- Langvars- eller drøftingsoppgaver (maks. 1200 ord): med 3 oppgaver der 2 skulle besvares, som telte 50%

I alt 60 studenter tok eksamen dette semesteret. Fordelingen på de ulike karakterene var slik: 8 studenter fikk A, 20 fikk B, 17 fikk C, 9 fikk D, 1 fikk E og 1 fikk F. Her er en grafisk framstilling:

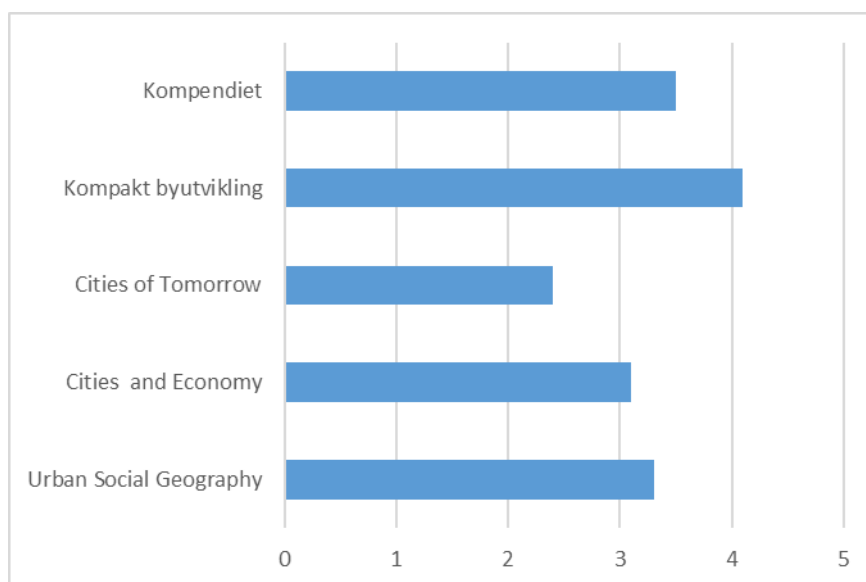

Evaluering

Evalueringen av dette emnet er først og fremst basert på en innhenting av synspunkter fra studentene ved hjelp av mentimeter (en interaktiv plattform, der studentene bruker sine smarttelefoner for å svare på spørsmål), som ble gjennomført under en av forelesningene mot slutten av semesteret. Svarene studentene ga kan ikke spores tilbake til enkeltindivider. Hovedfunnene av undersøkelsen ble diskutert med studentene under spørretimen/eksamensseminaret (den siste gangen studentene var samlet).

Nedenfor presenteres resultatene fra mentimeter-undersøkelsen. For hvert tema, eller spørsmål, kunne studentene gi en generell vurdering (gjennomsnittet av studentenes vurdering er gjengitt) og komme med kommentarer. Rundt 30 studenter svarte på hvert av de generelle spørsmålene, mens rundt 20 svarte på de åpne spørsmålene.

Hvor godt liker du de ulike delene av pensum (på en skala fra svært misfornøyd=0 til svært fornøyd=5)?

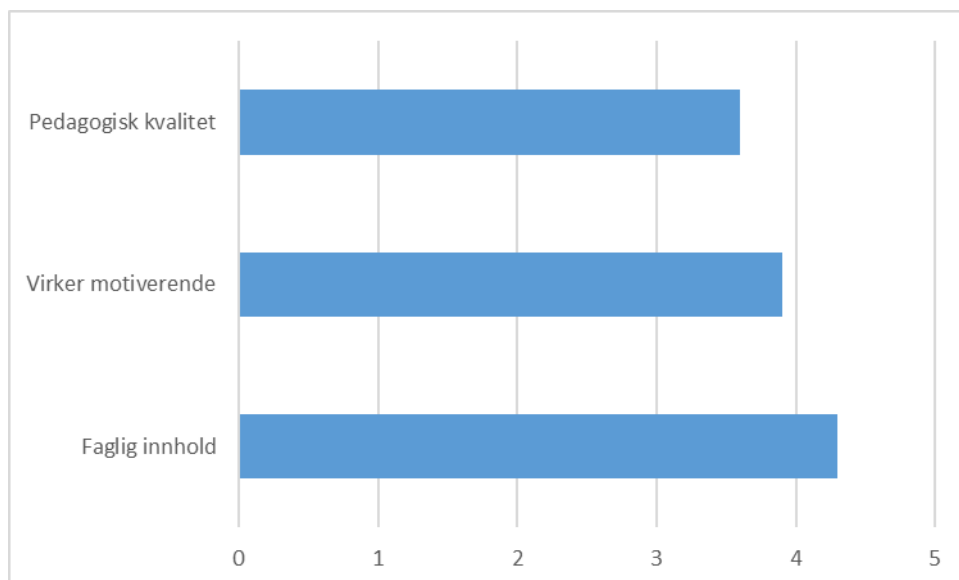

Hva synes du ellers om pensum (kommentarer fra studenter)?

- Lag egen bok
- Generelt bra, ekstremt gode kompendium
- Litt mye pensum
- Ganske bra
- Bra sammensetning av forskjellige tema
- Mer fokus på det som er viktig å kunne, og skille ut det som er greit å kunne generelt bra
- Litt mye pensum
- Altfor mye om USA
- Mye pensum
- Det er veldig mye om USA og Nord Europa. Vi kunne lært mye mer om øst Europa, sør Europa og resten av verden. Kult med byers økonomi
- Mer eksempler og case-fokus. Kanskje gå inn å vurdere case i seminar og drøfte tiltak eller årsaker
- Likte kompendiet

- Jeg synes mengden er for stor, og det er vanskelig å komme gjennom pensum til hver forelesning og henge med. Mye amerikansk, men artiklene og kompendiet med mye om Oslo er bra
- Fordel at de mindre artiklene er samlet i kompendiet. Knox og Pinch er bra på oppsummering. Negativt at det er mange ulike bøker
- Passe mengde temaer. Mye pensum
- Variert og spennende pensum
- Bra pensum, men i et slikt emne vil en hjemmeoppgave være mer effektiv enn en skoleeksamen, da man får vist mer og brukt kilder
- Mer tilgjengelighet på nett, mer fokus på byplanlegging og løsninger i det globale sør, inkludere en pensumbok som dekker dette
- Synes pensum har vært veldig bra, kompakt byutvikling oppfattes som veldig presis og relevant. Falleth og Plan og samfunn er bra
- Har ikke lest noe særlig pensum ennå, så vanskelig å si noe fra eller til. Stygg layout på noe av det
- Fint fordelt over ulike temaer, litt lite om det globale sør. Setter pris på at Knox og Pinch har sammendrag til hvert kapittel

Hvor fornøyd er du med forelesningene (på en skala fra 0 til 5)?

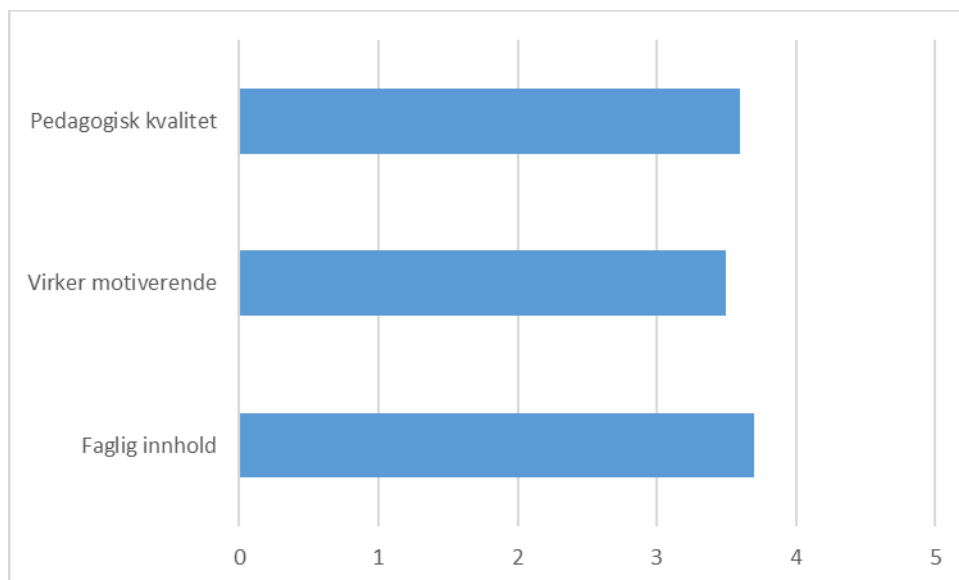

Hva synes du ellers om forelesningene (kommentarer)?

- Mer variasjon
- Få PowerPoint'en før timen så er det lettere å notere
- Bra, spesielt Wessel, Røe og Pål-Erik fra A-lab
- Gode forelesninger med gode eksempler. Iblant litt for teoretisk og det kan bli vanskelig å følge med. PowerPoint bør lastes opp før timen.
- Godt innhold, får mye ut av forelesningene! Kan være vanskelig å forstå når det foreleses på svensk, hadde nesten vært bedre om de snakket engelsk
- Flinker og kunnskapsrike forelesere! Hadde vært fint med litt mer kontinuitet - blir stor variasjon
- Forelesere har mye kunnskap om temaene og kan besvare de fleste spørsmål. Kan bli flinkere på å vektlegge det som er sentralt for eksamen og legge mindre vekt på PowerPoint'ene, blir ofte fort mot slutten
- Forelesningene er bra og innholdsrike

- Mange flinke og dyktige forelesere, men også i varierende grad. Ønske om mer korte diskusjoner mellom studentene i timene
- Noen forelesere/presentasjoner var bedre enn andre. Lærerikt
- Bra, det går ofte litt fort mot slutten av 2. time
- Utrolig mye godt innhold, men kanskje litt for mye blir presset inn i løpet av tiden
- Fagbegreper på svensk kan være vanskelige. Bruk heller norske eller engelske uttrykk. Engasjerte forelesere!
- Forelesningene treffer noen ganger ikke pensum så godt
- Bra, men kunne vært mer variert. Bedre med engelsk enn svensk
- Mange av foreleserne var veldig gode! Enkelte hadde litt mange slides som gjorde det en smule tungt
- Spennende og bra innhold. Forelesningen om bolig var litt tørr. Liker opplegget med forelesninger. Kunne vært litt mer dialog mellom studentene
- Litt mange slides ofte, vanskelig å skulle notere og følge med samtidig.
- Likte veldig godt forelesningen om byer i det globale sør, skulle gjerne hatt mer om det!
- Mer «flipped classroom». Skikkelig engasjerte og godt forberedte forelesere!
- Mye fokus på detaljer som ikke nødvendigvis er så viktige i et helhetsperspektiv
- Veldig gode forelesninger
- Flinke forelesere, bra tidspunkt
- Veldig lærerike forelesninger!
- Per Gunnar er best! Litt negativt med forskjeller mellom foreleserne, med tanke på å lære bort pensum
- Går noen ganger litt for fort, ellers er det gode og engasjerte forelesere

Hvor fornøyd er du med seminarene (på en skala fra 0 til 5)?

Hva synes du ellers om seminarene (kommentarer)?

- Helt ok
- Presentasjonene er mer ork en læring
- Det var mange som hadde veldig bra presentasjoner og oppgaver så man lærte mer om pensum, litt kjedelig opplegg utover det.
- Synes det hadde vært bedre om man kunne velge selv mellom å skrive innleveringen i grupper, eller alene
- Mindre tid på presentasjoner. Varierende om det er lærerikt eller ikke

- Gode eksamensspørsmål, gøy med presentasjon og oppgaveskriving
- For mye fokus på oppgavene. Lite læringsverdi og lite motiverende å møte opp. Varierende kunnskap fra seminarleder. Bra bruk av virkemidler som gruppesamtaler osv. Veldig pedagogisk!
- Personlig så fungerer det vel så bra med mindre obligatorisk aktivitet. Så gruppeoppgave og opponering blir mer noe som man må få unnagjort
- Stort sett flinke og forberedte studenter, men kunne vært mer faglig input og litt mindre egen & gruppediskusjon fra seminarholderens side
- Bra, gode seminarledere, bra med diskusjon
- Veldig fornøyd, lærerikt. Skulle ønske det var semesteroppgave i stedet. Gir grundig gjennomgang av det viktigste i pensum
- Gode "lærere", men lite variasjon i undervisningsform.
- Gjerne mer tydelige oppgaver/avgrensninger til presentasjonene og oppgaven
- Liker godt hvordan seminarerne har lagt opp til egen resonnering, før vi diskuterer i små grupper, før vi igjen diskuterer i plenum
- Litt for mye fokus og tid på gruppeoppgavene. Likte Ellinor, hun var flink
- Kunne hatt mer valgfrihet rundt oppgavene, og kanskje brukt mindre tid på dem i seminaret, eller lagt opp til at man kan komme til andre del av seminaret
- Kunne brukt mindre tid på fremføring av seminaroppgave, og mer tid på å gjennomgå begreper og tidligere eksamensoppgaver
- Mulig å tilrettelegge for enda mer lav-terskel-diskusjon? Lettere for alle å delta
- Bra
- Bra at det legges mye opp til diskusjoner
- Hadde nok fungert bedre om alle var ordentlig forberedte til undervisningen og deltok i diskusjonen
- Opponering i plenum er svært ineffektivt, og har et forbedringspotensial
- Kompletterer forelesningene på en god måte
- Litt for mye tid på oppgavene og presentasjon fra studenter. Andre del av timen mye bedre - skikkelig lærerikt og nyttig å definere og diskutere sentrale begreper og problemstillinger
- Seminarerne fungerer veldig godt. Bra med strenge krav for at alle skal gi tilbakemelding på tekster, siden det gir bedre deltagelse på seminarer
- Fint at seminarlederne har egne presentasjoner, slik vi får læring både der og på forelesning. Begrepsforklaring i små grupper er bra
- Unødvendig mye fokus på andres tekster og presentasjoner, som tok lang tid

Har du andre erfaringer og synspunkter?

- Nei :)
- Likte å skrive oppgave (vi var 2 stk.)
- Likte godt introduksjonen av Falleth på pensum, siden dette i kombinasjon med kompakt byutvikling gjør pensum mer konkret og føles mer relevant for jobb senere. Alt i alt veldig bra
- Per Gunnar er en skikkelig god foreleser- veldig inspirerende! Field trips! Kanskje litt mer rettet mot arbeidsliv?
- Gjerne enda flere konkrete eksempler og mer om planprosesser, flere utenfra, synes det er bra med videoer og de andre kildene!
- Det var ikke nok fra det globale sør
- Flere folk utenfra! Var veldig spennende med det ene seminaret.
- Per Gunnar er en veldig flink foreleser og emnet er spennende!
- Gjerne se på nåtidens byutvikling, det som skjer akkurat nå. Nye tilnærminger som blir tatt i bruk

- Syns det har vært et lærerrikt kurs, spennende med de som jobba som samfunnsgeografer som kom og snakka. Kunne kanskje hatt flere eksempler fra andre steder i Norge, ikke bare Oslo området
- Faget var mye mer interessant enn jeg først trodde, tommel opp!
- Mer relevante eksempler - ikke bare gammel historie - mer fokus på resten av Norge, ikke bare Oslo
- Mer fokus på byens rolle for omlandet/distriktene. Byers rolle i ulike land, f.eks. forskjell på land bygd rundt én storby, kontra mange byer. Flere eksempler fra resten av verden. Ikke bare eks. på byer, men også på prosess/planstruktur osv. i land
- Kunne godt hatt mer om drabantbyene i Oslo når vi først skal ha så mye om Oslo. Fint å få vite mer om hva man finner ut av og forsker på, på instituttet

Vurderinger og anbefalinger

Evalueringen tyder på at studentene er fornøyde med emnet. Det er mange positive tilbakemeldinger, både når det gjelder pensum, forelesningene og seminarundervisningen. Samtidig har studentene synspunkter og forslag, som bør vurderes med tanke på endringer i undervisningsopplegget.

Når det gjelder pensum, så er det relativt mange som peker på at det er omfangsrikt, noe som er et resultat av at studentene skal gjennom mange ulike temaer. Vi som underviser kan imidlertid bli flinkere til å gi studentene veiledning når det gjelder hva som er viktig, både med hensyn til læringsmålene og eksamen. Seminarene, som brukes blant annet til å gjennomgå sentrale begreper knyttet til hvert tema, som danner grunnlaget for kortsvarsoppgavene på eksamen, skal hjelpe studentene et stykke på veien. Men sammenhengene mellom forelesninger, begreper og læringsmål kan nok tydeliggjøres.

Boka «Cities of Tomorrow», som for noen år siden ble flyttet fra pensum i SG03500, er minst likt av pensumbøkene (vi har fått enkelte kritiske tilbakemeldinger når det gjelder denne boka også tidligere). Det er nok fordi den er forholdsvis ordrik, er relativt detaljert og inneholder mange anekdoter. Årsaken til at vi ikke har tatt ut denne boka av pensum er at byplanhistorie har en sentral plass i faget, og fordi det finnes få andre alternativer (skrevet av samfunnsvitere og ikke arkitekter, som i stor grad utelater de samfunnsmessige og sosiale aspektene). Noen studenter etterspør også mer stoff om byer i det globale sør. Dette bør vi ta opp igjen til vurdering neste gang pensum skal revideres.

Studentene gir uttrykk for at de er veldig fornøyde med forelesningene. Men noen ønsker en mer interaktiv undervisningsform, der studentene får anledning til å diskutere også i forelesningene og ikke bare i seminarene (etter en «flipped classroom»-modell). Det er også et ønske om at noen av foreleserne skal redusere tempoet og antallet PowerPoint-bilder. I tillegg ønsker noen at PowerPoint-presentasjonene skal legges ut på Canvas før forelesningene. Studentene fra samfunnsgeografi er nå vant til en annen undervisningsform fra SG01001, og selv om de liker å høre på gode forelesninger, etterspør de i større grad enn tidligere at det er rom for diskusjon.

Både i denne evalueringen og i midtveiseevalueringer (de mindre evalueringene som gjøres hvert semester emnet settes opp), har enkelte studenter gitt uttrykk for at de foretrekker forelesninger på engelsk framfor på svensk. Dette er imidlertid en «språkpolitisk» problemstilling som bør tas opp for bachelorprogrammet generelt.

Studentene ser også ut til å være fornøyde med seminarundervisningen. Seminarlederne får ros for at undervisningen er interessant og diskusjonene gode. Det er ellers verdt å merke seg at det er flere positive tilbakemeldinger når det gjelder gjennomgangen av begreper og eksamensoppgaver, mens tilbakemeldingene er mindre positive når det gjelder presentasjon av seminaroppgaver og etterfølgende diskusjon.

Mulige tiltak og endringer:

På bakgrunn av evalueringen, er det, etter mitt syn, ikke nødvendig for å gjøre store endringer nå i organiseringen av emnet, eller når det gjelder undervisningen. Men noen justeringer bør gjøres på kort og lang sikt. Når det gjelder *pensum*, er det slik jeg ser det lite vi kan gjøre med at det er så omfangsrikt, når emnet skal dekke så mange temaer. Ideelt sett burde nok undervisningen i bygeografi på SGO2000-nivået ha vært delt opp i to emner; ett emne som omhandler byens strukturer og strømninger (byers økonomi, segregasjon, gentrifisering, flytteprosesser, urbane kulturer, osv.) og ett emne som omhandler bypolitikk og planlegging (bypolitikk, byplanhistorie, plansystemer og prosesser, medvirkning, normative idealer, osv.). Det ville også ha gitt plass til mer stoff om byer i det globale sør, som kunne utgjøre en større del i hvert av disse to emnene. Dessuten ville det gjøre bygeografi-komponenten i bachelorprogrammet mer tilpasset masterprogrammets spesialisering i «Urban Studies and Planning». Men muligheten til å sette opp et slikt emne avhenger av undervisningsressurser og økonomi.

På kort sikt, kan vi gjøre flere justeringer i hvordan undervisningen er lagt opp. Emneansvarlig kan bruke mer tid innledningsvis på å snakke om læringsmålene og hvordan undervisningen er lagt opp. Mengden stoff som legges fram på hver forelesning, kan reduseres noe, slik at det blir mer tid til interaksjon og diskusjon med studentene. Dessuten kan vi legge ut PowerPoint-presentasjonene før forelesningen. De meget positive tilbakemeldingene på plenumsseminaret med inviterte gjester, kan tyde på at det bør være flere slike innslag i undervisningen. Vi kan også aktivisere studentene mer, gjennom oppgaver der de skal innhente informasjon i felt. Studentene, som jo bor i og beveger seg i byen daglig, kan oppfordres til å gjøre observasjoner som brukes som ressurs i undervisningen. Et mer ambisiøst opplegg vil være å bruke en smarttelefon-app til å registrere bilder og observasjoner, som kan brukes i seminarundervisningen. Dette vil diskuteres som en mulighet når seminarundervisningen skal planlegges.

Blindern, 22.11.2019

Per Gunnar Røe
Emneansvarlig